

[Pürschel.]

drager kun Sagen frem her for at give Obersten Lejlighed til, om jeg saa maa sige, at demertere, at dette skulde være Tilfældet. Jeg tror nemlig, at Klarhed her vil være i høj Grad ønskelig for hele Sagens Skyld.

Der kunde anstilles og har jo ogsaa været anstillet politiske Betragtninger over de Konsekvenser, som et eventuelt Forlig mellem Regeringen og Partierne kunde faa. Det skal jeg ganske afholde mig fra, det anser jeg for forbeholdt Partiets Ledelse; men jeg vil gøre nogle Bemærkninger om de Betragtninger af Forsvarsspørgsmaalet, der, saa vidt jeg kan forstaa, ligger bag ved det nys omtalte Forslag.

Jeg tror, de er omtrent følgende: Man siger, det er en Ulykke for Forsvarssagen, at den hvirvles ind i politiske Stridigheder, det vilde være en Lykke baade for Sagen og Landet, om man kunde faa den løftet ud over disse Stridigheder, det vilde være i høj Grad ønskeligt at gennemføre en Ordning af disse Spørgsmaal, for hvilken Socialdemokratiet og det radikale Parti kunde stemme, det vilde forpligte disse to Partier.

Det er umiddelbart indlysende, at skulde noget saadant kunne naas, maatte der betydelige Nedsættelser til, ogsaa opstaa det Spørgsmaal for Tilhængerne af denne Tanke: hvor skal disse Nedsættelser finde Sted? Dér kunde jeg tænke mig, at man har betragtet Forholdene under Verdenskrigen, og hvis man sammenligner de to Beretninger, der findes om de to Værns Virksomhed under denne — de findes i Betænkningen fra 1922 fra Militærkommissionen, vil man meget let se, at Flaadens har haft et langt mere aktivt Præg, at den paa en hel Række Punkter har løst praktiske Opgaver i langt højere Grad, end Hæren har kunnet gøre det.

Det kunde naturligvis friste til en Slutning, som efter min Mening er urigtig, at Flaaden ogsaa i alle Tilfælde vilde være den vigtigste, den mest uundværlige Del af Danmarks Værn. Denne Betragtning kunde maaske finde Støtte i en Anskuelse, som jeg tror ikke er ualmindelig i visse Flaadekredse, nemlig, at Flaaden er Hovedstøtten i Danmarks Forsvarsvæsen, en Anskuelse, der har sin Pendant, dog ikke saa udpræget, i visse landmilitære Kredse, som mener, at Hæren er den afgørende Støtte. Kort udtrykt: stor Flaade og lille Hær, stor Hær og lille Flaade, saaledes staar de to Opfattelser overfor hinanden.

Jeg tror, at disse Betragtninger er

urigtige. Jeg anser det for meget værdifuldt, at, saaledes som det fremgaar af det Materiale, der er forelagt for Rigsdagen, de øverste ansvarlige sagkyndige Myndigheder indenfor Hær og Flaade er enedes om en Betragtning, hvorefter de to Værn er ligestillede, og man har erkendt, at den samlede Opgave ikke kan løses uden ved en Samvirken paa lige Fod af de to Værn, og jeg beklager meget, at denne med saa stort Arbejde, under Overvindelse af saa store Vanskeligheder skabte Enhedsfront synes at være brudt.

Jeg gør det saa meget mere, som det er min Overbevisning, at de forsvarsnægtende Partier ikke vil medvirke til nogen Ordning paa anden Maade, end at man Dagen efter, at en saadan Ordning er gennemført, vil begynde Agitationen for at naa videre nedad. Man vil naturligvis i disse Partier med Tak modtage en Hjælp fra Flaaden, som paaviser, at Dele af Hæren kan undværes, og man vil i næste Omgang med Tak modtage en Hjælp fra Hæren, som paaviser, at visse Dele af Flaaden kan undværes.

Jeg har draget dette frem allerede paa dette Tidspunkt, fordi det er mit Indtryk, at der arbejdes for disse Tanker, og jeg tror, at mange, som et venligt stemte overfor Tanken om et Forsvar her i Landet, kunde lade sig fange af dem; derfor mener jeg det nyttigt allerede paa dette Tidspunkt, inden Forsvarslovene endnu er kommet til Behandling, at drage det frem og gøre opmærksom paa, at disse Betragtninger efter min Mening beror paa en Misforstaaelse af, hvad det er muligt at naa ad denne Vej.

Grundbetragtningen, at man ved en stor Indrømmelse til Modparten kunde faa denne over paa et positivt Standpunkt og skabe Ro om Sagen i en Aarrække, er efter min Mening bundurigtig. Man vil i bedste Fald komme til at betale Prisen for Dagen efter at se, at man intet har faaet derfor; men i værste Fald, og jeg tror i det mest nærliggende Fald, vil det komme til at gaa meget værre, thi der er for mig ingen Tvivl om, at en saadan nedskaaren Ordning vil være et let Bytte for en Kritik, ikke blot fra de Forsvarsmodstandere, som end ikke maatte ønske at være med til dette, men ogsaa fra de Forsvarsvenner, der kæmper under Løsenet: alt eller intet, og hvis Kritik og Form for Kritik vi jo kender saa særdeles godt fra 1922.

Jeg vil dog ikke forlade dette Emne uden at sige, at jeg ikke nærer nogen Tvivl om, at de Folk, hvis Navne jeg har nævnt her — om den ene vides det jo positivt, at